AYDEDE

Çarşamba 9 Haziran
No. 91 — 10
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar siyasi hoşsohbet gazete
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2, TAN Basımevi
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu: 516

SUDA NAKIŞLAR

Bunlar onlar mıdır?

Demokrasiye doğru gidişin bir faydası da şu oldu: Yıllardan beri devam edip giden ve kötü mübayaalar, kötü idhal ve ihraçlar, kötü hatır saymalarla çığ gibi büyüyüp ezici mahiyet alan iktisadî, aynı zamanda ahlâki bir buhranın meydana çıkmasına, daha doğrusu açıklanmasına imkân verdi.

Gazeteler yazamasa, ağızlar söyleyemese, bir muhalif partiye hayat hakkı tanınmasa idi ne olacaktı? Büyük bir ihtimalle Basın ve Yayın dairesinin çeşitli direktifleri kalemleri göz hapsine alacak, gazatelerin kâğıtları belki beyaz kalacak, fakat yazılar hep pembe çıkacak, işleri gül pembesi gösterecekti. Simdi pembe kâğıt üzerinde gerçek rengi görüyoruz.

Bereket demokrasi temayülü bir kaç yıl daha gecikmedi de buhran ört bas edilmekten kurtuldu. Bugün gerek Millet Meclisi müzakereleri, gerek Grup toplantıları, gerek mitingler ve matbuattaki neşriyat ile bir buhranın mevcut olduğunu hepimiz biliyor, tasdik ediyoruz.

Başka memleketlerde böyle bir buhran zuhur etti mi ne yapılır? Tecrübeli ricale baş vurulur. Meselâ bir buçuk asırdır idare sistemini kendimize örnek tuttuğumuz Fransada her hangi bir buhran oldu mu partiler birleşir yahut her parti tarafından meziyeti takdir edilen eski ve mühim devlet ricaline müracaat olunarak yardımı istenir. Clemanceau'lar, Doumergue'ler, Poincare'ler - kimi dünyaya küsmüş, kimi cumhur reisliğine bile tekrar namzetliğini koymamış, kimi o makamdan çekilmiş, kimi tezyife uğramış oldukları halde vatan ve millet menfaati namına hükûmet idaresinin başına geçmeği kabul etmişlerdi.

Kendilerine yardımcı olacak bir çok kıymetli ve dürüst arkadaş da bulmamışlar mıydı?

Bizde de öylelerinin olması bir emri tabiidir.

Ankaranın en mutena caddesine hali hayatında ismi verilen sayın general Kâzım Özalp onlardan biri midir? Biri ise gelsin iş başına!

Malûm ve meşhur Müstakil Grup Reisi sayın Rana Tarhan'ın böyle bir mevkii yıllarca elinde tutmasına göre onlardan biri olması lâzım gelmez mi?

Nerededir? Güçünü kuvvetini göstermenin tam sırası!

Bir Abdülhalik Renda'mız vardı; yıllarca en büyük makamlarda bulunduktan başka cümhurreisliği vekâletini bile yapmıştı! Her halde bu zatın onlardan biri olması ve namizaç bulunmasına rağmen feragat gösterin tecrübesinden memleketi müstefit etmesi beklenmez mi?

YENİ KAZALAR

Fırıncı — Ne haltettin be herif!..
Arabacı — Nâpayım âbicim... Arpa kokusunu aldıktan sonra bir türlü zaptedemedim hayvanı!..

Daha fenası gelebilir

Meşhur Arab valilerden Ziyad, bir gün dolaşırken bir kadının:

— Yarabbi! Bu Ziyadı başımızdan defet, diye beddua ettiğini kendi kulağı ile duydu. Kadının yanına yaklaşarak:

— Kadın, dedi, bu beddua kâfi değildir. «Onun yerine daha iyi bir Vali ihsan eyle» cümlesini de ilâve et. Çünkü yerine daha fena bir vali gelmesi mümkündür!.

Çabuk unutulanlar

İktidar mevkiinden çekilmeğe mecbur kalan bir nazırın, maiyetinde bulunmuş olan bir memura, sukutundan iki saat sonra işi düşmüş ve şu mukaddime ile ona bir mektub yazmış:

«Aziz dostum, şayet beni hâlâ hatırlıyorsanızı rica ederim. ilâh..»

✶

Hazm nerede başlar

Maruf bir tıb üstadı, imtihanda talebesine hazmın nerede başladığını sorar. Genc «Ağızda!» cevabını verince doktor: «Hayır, bilemedin, der, hazım mutfakta başlar!»

Dualar Nidalar

Karabükte 5, Zonguldakta 8 işçiye 1 memur isabet ediyormuş

Allah isabet-i-ayından saklasın!

★

Hariciye Bakanımız beyanatında kongreyi bırakıp dönen iki muharririn isimlerini telâffuz etmemekte hususi bir itina gösterdi.

Ağzından yel almış olacak!

★

Meclise İstiklâl mahkemelerinin kalkması için takrir verildi.

Tez günde kalkar inşallah!

★

Kaşar ve graviyar ihracı kararlaştı.

Maşallah! Yerine Fransadan Rokfor getirtiriz, elbette!

Sütunumuz, cümhuriyet devrinin baş köşelere oturttuğu diğer maruf ve kalbur üstü zevatın isimlerini saymaağa müsait değil.

Fakat ne kadar saysak yine soracağız:

— Bunlar onlar mıdır?

AYDEDE

HALÂ O MEKTUP!

II

Bahçemizin hep bu mudur lâlesi ve soğanı
İsketesi, Fluryası, Saksağanı, Doğanı?

Madem zekâ tarlasına üşmüş bir çok çekirge
Tanrım bizi bin âfetten yine sen tut, esirge!

Niceler var şu zamanın kalburunda eleme
Yaptıkları nedir ancak? şamatayla meleme!

İnsiz sapsız söylüyoruz bir ağızdan hepimiz
Hangimizin sözü lâkin acab gelir kaleme?

Böyle bunun maazallah papazı ve hâfızı
Nice köhne (Nazist) olmuş demokrasi vâızı!!

Baştan başa riya sardı seferi ve hazarı
(Karaborsa) halindedir bir çok ilim pazarı!

Hep blöftür (kareleri), (flosları) ve (kent) i
Gördük hayli (Dekanı) biz, bildik nice Doçenti

Bu yazım da lâkin benim bir acayib safsata
Mart ağustos olur mu hiç, temmuz desem şubata?!

Fazıl Ahmed Aykaç

Cumartesi — Çarşamba

MEDENİ NAKİL VASITASI

Pazar sabahı Kuzguncuğa gidecektim. Vapurum 10,30 idi. Tünele bindim, saat tam onu on altı geçiyordu. Eh, diye düşündüm, on dört dakikada yetişirim. Kabil mi? Tenha oluyor diye, tünel dolmuş yapmağa kalkışmış, bir türlü hareket etmiyor. Bir kaç yolcu, vagondan çıkıp hareket memuruna müracaat ettiler, fakat söz geçiremediler.

Ben de on dört dakikada, yaya yürüseydim, elbette yetişeceğim vapurumu kaçırdım.

PİLAV

Kahır yüzünden lütuf olmuş, iskelede kalkan vapurun uskur sularına hazin hazin bakarken bir el omuzuma dokundu. Dönüp baktım, eski bir mektep arkadaşı :

— Pilava gelmiyor musun? dedi, haydi yürü !

Sevindim. O gün Galatasarayın Pilav günü olduğunu unutmuştum. Hemen mektebe çıktık, çocukluk arkadaşları arasında tünel idaresine hiddetim geçti. Her senenin Haziranının ilk Pazar günü yapılan bu ananevi toplantıda, 1870 yılında mektepten mezun olan Bay Foi'den son yıl mezunlarına kadar kimler yoktu? Eğer sütunum müsait olsaydı, yazardım.

UNUTKANLIK

Abidin Daver, konferans salonunda söz almıştı. Konuşurken, bir aralık :

— Geçenlerde, dedi, aziz arkadaşım...

Fakat durdu "Affedersiniz, isimleri unutuyorum,, diye cebinden bir kâğıt çıkarıp baktı, şöyle devam etti :

— .... Aziz arkadaşım Ercümend Ekrem...

Bir kahkaha tufanı salonu çınlattı. Meğer unuttuğu isim o imiş.

BİNBAŞI TALEBE

Selim Sırrı, mektebe nasıl girdiğini anlatıyordu. İlk geldiği gün üstünde şehid babasının miralay üniforması varmış. Çocuklar etrafını sarıp alaya almışlar, ağlamağa başlamış. Rum mubassırlardan biri, hususî şivesiyle :

— Sus küçük.. Hiç Binbasi ağlar?

Demiş, Selim Sırrı, hıçkırarak cevap vermiş :

— Ben binbaşı değilim, benim adım Selim Sırrı !

— Eh oyleysa, ağlama Selim Sivri !.

MEŞHEDİ'NİN KAHVALTISI

"Meşhedi,, nin babası Ercümend Ekrem acele ediyordu. Sebebini sordum, taklidi imkânsız edasiyle:

— Bilmiyor musun, dedi, bugün Doğu Akdeniz birincilikleri var. Yarışmağa gideceğim.

— Peki ama, pilavı fazla atıştırmadın mı?

Şöyle yüzüme bir baktı.

— Bu da birşey mi, dedi, bu benim kahvaltım !

DOĞU AKDENİZ BİRİNCİLİKLERİ

Pazar günü, İnönü stadında tribünlerin hemen hepsi dolu idi, şimdiye kadar, hiç bir atletizm müsabakası, bu kadar çok seyirci çekememişti. İkinci defa olarak Doğu Akdeniz milletleri arasında yapılan bu müsabakaya, harp yüzünden, Mısır, Filistin, Suriye atletleri iştirak edememişlerdi.

Bu sporun milletleri birbirlerine ne kadar yaklaştırdıklarını gösterir.

Daha ilk gün yapılan yarışmalarda geçen seneye ait on yeni rekor kırıldı. Bunu alkışlarken, dünya rekorları aklıma geldi. Onlara yetişmekten daha uzağız. Meselâ Pazar günü kırılan yüksek atlamada 1,80 metreyi aşabildik. Halbuki dünya rekoru 2,07 metredir.

Bizde, meselâ bir 400 metre 51,7 saniyede koşuluyor. Dünya rekoru ise 42 saniyedir.

Bütün bunlara rağmen atletizmde ilerlemekteyiz. Atletlerimizi tebrik ederiz.

BAĞDADİ

Sinemalardan birisine bir cambaz kumpanyası gelmiş, duvar ilânlarında "Bogdady's,, diye isimlerini okuduk. Fakat kendilerini görünce mesele anlaşıldı. Bunlar Bağdatlı artistlerdir, yani Bağdadi.

Şu yabancıseverlik modası demek yalnız bizde değil. Türkçeye olduğu gibi Arapçaya da züppelik girmiş. Fakat ne de olsa Bağdadileri Bogdady's diye ilân etmek müslüman mahallesinde salyangoz satmağa benzemiyor mu?

Fikret Adil

KIRTASİYECİLİK « Fransız karikatürü »

— Nasıl oldu bilmem? Evrakınız kaybolmuş !.

Âtıf İnan hakkında Meclis tahkikatı açıldı, İşe Receb Peker'in de ismi karışıyor.

« Gazeteler »

— Ağlamamız erken değil mi?.
— Geç bile. Biz 7 Eylül kararlarını almazdan evvel ağlamalıydık !

Oğlum...

R. KİPLİNG, GİBİ

Dünyaya geldiğinin daha altıncı ayında, karşı komşu kızının, her balkona çıkışında bacaklarını seyretmekten hoşlanabilirsen,

10 yaşına bastığın zaman, sinemada gördüğün öpüşme şekillerine kendin de bir şeyler katarak mahalle kızları üzerinde tecrübeler yapabilirsen,

Sana her söyleneni bil, bilme "Hay hay", "Bilirim", "Derhal yapabilirim" diyebilirsen;

Hocan sana : bir mesele üzerinde izahat verirken sen ; hocanı canı gönülden dinliyormuş gibi yaparak, diğer yandan o gün yapılacak maçta kaç gol atacağımızı düşünür ve neticeyi tahmin edebilirsen,

Meselâ günün birinde Operatör olur, fakat hâdiseler seni; yüksek bir mülkiye âmiri yapmıya sevkederse, içinde en ufak bir acı duymadan derhal kristal iki mürekkeb hokkalı bir masa başına geçebilirsen :

Mülkiye âmirliğinden sıkıldın, baktın ki müteahhid olmanı sağlayacak güzel bir zemin hazırlanmış; derhal mürekkebi kurumamış muamele kâğıdlarını bırakıp müteahhid olabilirsen;

Ve daha sonraları namzedliğini Bursadan kovup, Çemişgezekten mebus seçildiğini görünce hayret etmezsen,

İŞTE O ZAMAN : Babana oldukça sürekli gözyaşları döktürebilirsin oğlum.

Geçim Dünyası

Maniler

Yeşil ipek mor düğme
Gine düştün göynüme
Her göynüme düştükçe
Kan damlıyor ömrüme

* *

Siyah üzüm bir tane
Sarılmış mor mintana
Benim gibi kul gerek
Senin gibi sultana

* *

Altın direk olayım
Evinin ortasına
Kırmızı gül olayım
Sarığın burmasına

* *

Gidersen ağla da git
Yüreğim dağla da git
Gittiğini görmeyim
Gözümü bağla da git

— Neye titreyorsun? Tanımadın mı? Ben senin eski dostun ve Müttefikin değil miyim?

BENZEYİŞLER

Veyismuller
Manşı yüzerek geçecek olan adam.

İngiliz Hava Binbaşısı
Tepkili uçakla saatte bin kilometre giden adam

Rokfeller
Milyonlar sarfiyle hastalara rahat döşekli hastahaneler yapan adam.

İtfaiye Neferi
Kadroda maaşlı, süzgeçli kamyonla sokakları sulayan adam.

Bir şair
Rakı şişesinde boğulan adam

Topkapılı Adliye memurlarından Ahmed Efendi
Saat beşte bindiği tramvayla geceyarısı evine varan adam.

Sanatoryom Müdürü
Sıra bekliyen hastalara mukavemet tavsiye eden adam.

Gazinodan çıkan sarhoş
Gece 12 den sonra bedava sokakları bol bol sulayan adam.

Minelbab İlelmihrab

Yazan: Refik Halid KARAY

İşin asıl ledünyatını elbette içindekiler daha iyi bilirler a.. Ben burada zevahire bakarak o zaman verdiğim hükmü, şahsî hükmümü söylüyorum. İzzet Paşa hükümeti İttihat Cemiyeti mensubeynine - saklanmak, savuşmak ve sair tedbirleri almak hususunda - vakit kazandırdığı için müteneffizan tarafından hayır dualarla karşılandı; fakat İstanbulun aç, sefil, perişan ekseriyeti, o zamana kadar susanlar ve sinenler bir ağızdan itiraz ettiler. Bu kısım halk asıl padişaha karşı ateş püskürüyordu; İttihat Cemiyetine adavetiyle maruf olan Vahdettin nasıl olmuştu da böyle bir koca kuyuya gözü açık düşmüş, sadrazam ve nazırlarını intihapta bu kadar âmâ davranmıştı?.

Bu bizce, muhaliflerce bir sır olup kaldı. Herhalde cemiyet ve yeni grup pek becerikli, pek gözü açık, pek çevik iş görmüştü. Bunu şu suretle anladım: Aradan bir hafta geçmemişti ki köprü üzerinde esbak Harbiye nazırı ve Balkan muharebesinde Garb ordusu kumandanı âyandan Ali Riza Paşaya rastgelmiştim.

Hatıratımı yokladığım zaman mert çehresi, dinç bünyesi, güzel sakaliyle yirmi beş sene evvelini, ailemize intisap dolayısiyle babamı ziyarete geldiği günü bile hatırlarım. Birbiri arkasına ikbal, idbar, yine ikbal, yine idbar, Manastırdan Yemene kadar senelerce böyle dolaştı durdu ve meşrutiyette, Recep Paşa ölünce bu genç müşir karşımıza İttihat ve Terakkinin Harbiye nazırı olarak çıkageldi. Mücessem namus bir adamdı. Allah ona maddî ve manevî bütün hasenatı vermişti. Vicdan, nişan, hepsi tamamdı. Yalnız birşeyden mahrumdu: Muvaffakiyet! Halk ve rical beyninde en fazla, muvaffakiyetsizliğiyle maruf olan paşa, ne gariptir ki, her zaman, en fazla muvaffakiyete lüzum gösteren mevkilere is'ad olunurdu..

Pehlivan Kadri Bey

Bu hal son saate, yani Millî hükümetin İstanbulda teessüsüne kadar devam etti. Ömrü inşallah vefa ederse daha mesnet ve mansıp silsilesini bitirdiğine hüketmek katiyen doğru olamaz; Ali Riza Paşa şimdi şu satırları okusa hiddet eder, hem hiddeti de, asker hiddetidir ha... Velevki haklı, zararsız da olsa kendisinden bahsolunuşuna tahammül edemez.

Bu zevat, yani Tevfik, Ferit, Salih Paşa ve saireler işte, hep böyledirler; Harbiye, Bahriye, Hariciye nazırı olurlar, sadrazamlığa geçerler, bugün Cemiyete, yarın Fırkaya, ertesi gün ihtilâl hükûmetine, beriki gün padişaha temayül ve hizmet ederler; halkın artık onları bu herkesin malı, umumî adamları, dünyanın her tarafında olduğu gibi tenkit, tetkik ve tetebbu hakkı aşikârdır. Hayır, öylesini istemezler, isterler ki gelsinler, makamlara geçsinler, yapsınlar, etsinler, milletin ve memleketin bünyesi üstünde iyi veya fena birer tesir bırakıp gitsinler; yine gelsinler, yine gitsinler... Fakat ahalinin, en kindar düşmanı oldukları gazetelerin, maalihtiram zikirden başka haklarında ufak bir işerete selâhiyetleri olmasın...

(Dode) geçen gün (Klemanso) nun Adliye nazırı için helâya pek meraklı ve düşkün olduğunu bile yazıyordu. Bu, böyledir. Bilmem hangi bir beyin redingotunu metheden muhabir yarın, Ankarada şayet bilmem ne bey badettaam geğiriyorsa onu dahi yazar. Umumî adamların hususi hayatı yoktur. Altmış, yetmiş sene Avrupanın bir köşesi olan İstanbulda müstebit, meşrutiyet perver veya cezri, üç kılıkta siyasete karışmış Kodaman ricalin bunu işlerine gelmediği için hâlâ bilmek istememeleri fiilleri ne olursa olsun siyasi ruhlarının hakikî rengini ispat eder: İstibdat!

Ali Riza Paşa hem gazeteci, hem de sürgün olmak itibariyle benden çok hazetmezdi ama kendime göre bir cevherim olduğunu ve - ah bu meşrutiyet! - Tevfik Fikretin "Kılıç„ manzumesindeki muhakkar döğülen çelik parçası gibi bir gün bir ehemmiyet alabileceğimi de daima taktirden geri kalmazdı. Enverin Başkumandan, Talâtın Sadrazam ve Cahit Beyin zi kudret oluverdiklerini idrâk eden âyan-ı-kiramımız genç ve cüretkâr politikacıları ne olur ne olmaz, hoş tutmak siyasetini güderler. O gün ufacık bir izaha lüzum görmüş olacak ki bana ilk sözü usulca:

— Nasıl kabineyi beğendin mi?

Demek oldu. (Hayır!) cevabını verdim, biraz da aleyhinde attım, tuttum; o zaman şunu söyledi:

— Birader, böyle olmıyacaktı ama araya şeytan karıştı... Tevfik Paşa işareti şahane üzerine kabinesini hazırlamış, tasdika arz etmek için saraya gidiyordu, birden, İzzet Paşanın Sadrazam olduğunu haber aldık. Eğerlim (Paşa bu "eğerlim„ tâbir-i-âmiyanesini mütemadiyen kullanır) Tevfik Paşa gelseydi...

Sözünü ikmal edemedi, aramızdan - kara kedi yerine şimdilik - bir elektrikli tramvay geçti; işim acele idi, yürüdüm, gittim.

İşte, bilâhare, ilk Tevfik Paşa kabinesinde Bahriye nezaretine geçen zatın şu kısa ifadesi de anlatır ki kabineyi Tevfik Paşanın elinden kapıp bir lahzada onun mevkiine geçivermek suretiyle Rauf, Fethi ve Cavit Beylerle rüfekası cidden mahirane bir siyaset, bir el çabukluğu göstermişlerdi. Onların bu manevrası kabiliyetlerine delil idi: zira bu manevra arızalı bir sahada, sultan Beşinci Mehmed'in değil, altıncısının sarayında vukubuluyordu. Bu iş iyi mi olmuştu, fena mı? Bugün ben onun fena bir cihetini görmüyorum; hattâ - sonradan gelen kabineleri tattıktan sonra - anlıyorum, bu genç, mütecanis ve mutedil nazırlar keşke uzun müddet yerlerinde durmuş ve bizleri, muhalifleri altından kalkamıyacağımız bir yükten kurtarmış olsalardı... Lâkin o zamanki aklımla, aleyhlerinde feryat ediyordum:

Bu kabine düşmeli idi!

Nihayet düştü, fakat muhalifleri de içinden çıkılmaz bir berzaha düşürmüş oldu!

5

Cemal Paşa ile ilk defa nasıl tanışmıştım?

Ali Riza Paşa ile köprüdeki mülâkatım akşamıydı, eve döndüğüm zaman - o sırada Robert Kollejin bir hususi dairesinde otururdum - ikindi üzeri beni telefonda sorduklarını söylediler ve bir numara verdiler: Beyoğlu bilmem kaç.. Aradım. Kalın, hâkim bir erkek sesi: "Kimi istiyorsunuz?„ diye sordu.

— Beni sizin numara aramış, dedim, ben Refik Halid!„

O mağrur metin seda, rikkat ve nezaket kesbetti, âdeta neşeli, şakacı bir eda aldı:

— Canım, dedi, ahbapları bu kadar da arayıp sormamak olur mu? Ben, Cemal... Cemal Paşa!

Bilmem niçin derhal kan başıma sıçradı, ikbalden düşmüş bu mahuf ve muhteşem mazili adama karşı azami bir nezaket göstermek icabediyordu. Zaten buna mantığımla, düşüne taşına değil, hissimle, birden bire karar vermiş bulundum:

— Affınızı rica ederim, dedim, kusur ettim, maamafih ziyarti devletinizde bulunmadığımın sebebi taciz etmiş olmak endişesiydi; madem ki emir buyruluyor... Ne zaman, kaçta, nereye gelebilirim? Mani yoksa hemen, şimdi...„

Ses tekrar sertleşir gibi oldu ve sözümü kesti:

— Teşekkür ederim, fakat, geç oldu.. Size de güç olur. Yarın mümkünse... Öğleden sonra evdeyim.

— Baş üstüne.. Behemehal tasdi ederim!

İKİ YÜZLÜLÜK FAY DA ETMEZ OLDU

Avrupa — Nafile, aldatamazsın içyüzünü biliyorum, artık!.

Ertesi günü, yani hareketinden yalnız otuz altı saat evvel, icraatı İttihat ve Terakki devrinin en heyecanlı sahifelerini dolduran bu şayanı hayret ihtilâlci ile garip bir mülâkatımız vukubuldu. Fakat bunu anlatmadan evvel ilkini yazmak icabeder:

Nazikâne ihtar

— Bak, kocacığım, bizim yatma saatimiz olan ona kadar ziyaretimize kimler geldi?

Menfamdan mezunen avdetimin ikinci günü idi; matbuat müdürü bulunan Hikmet Bey ile beraber Dahiliyenin nezaret makamına açılan dehlizini acele acele geçtik. Cemal Paşa beni bekliyordu. Hikmet Bey içeri girdi, haber verdi derhal dönüp arkamdan iterek bana dedi ki:

— Haydi yavrum, çabuk ol!

O ana kadar Cemal Paşayı şahsan hiç görmemiştim; yalnız (Harp Mecmuası) nda (Tasviri Efkâr) da resimlerini seyrederdim. İlle Sina cephesinde mi, Medine yolunda mı, ne, Enver Paşa ile beraber otomobilde çekilmiş bir fotoğrafı zihnime hâkolmuştu: Belliydi ki o ufacık bıyıklı, körpe Başkumandanın arabada sağına geçmiş olması canını sıkmıştı, nüfuz ve kudretini hissettirmek için haddinden fazla kabarmış, yayılmış, yaslanmış, gözlerini açıp sakalını da dimdik ettiğinden heybetli bir manzara almış, hülâsa otomobili o kaplamıştı. Enver Paşa sağda olmasına rağmen onun yanında, imparatorla gezmeğe çıkmış genç veliaht gibi acemi ve utangaç duruyordu. İşte benim zihnimin Cemal Paşası bu resimdeki Camal Paşa idi. Odaya girer girmez, ilk işim heyecanımı yenerek çehresine bakmak oldu: Tamam, ta kendisiydi, o idi, yalnız bana hakikatte fotoğrafındaki kadar iri, sert ve korkunç görünmedi, ismi etrafında dönen ürkütücü maceralar hilâfına medeni bir siması vardı. Demek şimdi ben Cemal Paşanın karşısında idim?

Bunun bir muhalif için ne mâna ifade ettiğini İttihatçılarla bitaraflar bilmezler. Cemal Paşa?! Muhalefet, sakat veya mariz, herhalde bir zihayat vücut idi; Cemal Paşanın pençesi altında Babıâli vakasından sonra bir ceset, Mahmut Şevket Paşa hâdisesinde ise bir lâşe haline geldi; tırnaklarını sokup bu iri na'şı gagasiyle didikliyen ve üstünde kanat gerip gezinen yırtıcı kuş da o idi. Ve yahut da, hani bir çocuk oyunu vardı; şuraya bir kuş konmuş, bu tutmuş, bu yolmuş, bu pişirmiş bu yemiş, bu da mektepten gelmiş, hani bana, hani bana demiş... Onun zıddına Babıâliye konmuş olan muhalefet kuşunu tutup yolan, pişiren, yiyen ve başka kimseye pay bırakmadan ortadan silip süpüren yalnız bir kişi idi Cemal Paşa idi.

(Devamı var)

İsviçreye mektup

Sen de çok şeyler bilmek istiyorsun 2 gözüm. Evet İzzet Melih nihayet 28 Mayısta nikâhlanarak büyük aşkına kavuştu. Artık kiminle diye sormassın değil mi? Zamanımızda böyle vefalı ve büyük aşklar her kese nasip olmaz. Çok mes'ut olmalarını istiyorum, bilhassa Kadının.

Evet, evet Nilüferin ikinci çocuğu da kız oldu böylelikle Veliahtlık yine Arslan'da kaldı, ama iş inada bindi diyorlar, bakalım ne olacak.

Melâhat çifte çifte arabalarda geziyor, yalnız geçenlerde Park Otelin camekânına bindirmiş arabayı, ama sakın yanlış anlama, direksiyonda tabii kocası varmış ve arabayı durduracağı yarde hovardalığı tutmuş, gaza basmış, hani neredeyse yemek salonuna araba ile duhul edecekmiş. Fafak Melâhatı kırmızı eteği ve gri cepkeni ile görmek başka bir âlem, âdeta Macar ovalarından kopup gelmiş "etrange,, bir hâli var bu "güzezelim" diyen kadının.

Suat nişanlandı, hem de kiminle biliyor musum? Âlâ ile. Evet bir Rasin kaldı içlerinde bekâr. O da entelektüel kadın aramaktan vazgeçse evlenecek ama, oğlan inatçı ne dersin.

Silva da Avrupaya gitti. Kocasının kolu boşandı, zavallı Beyoğlu caddesinde yalnız kaldı.

Yamaktepenin cici karısı Melâhat ile arkadaşı Leyla da Parise gideceklerdi ama galiba vazgeçmişler.

Leylâ yine eskisi gibi güzel, yalnız gözlerinin üzerini demode bir şekilde boyuyor, halbuki Leylâ eskiden makyajı ile övünen bir kadındı.

Ay Hayrettin "beyi" sen de mi işittin? Ama ben tahmir. etmiyorum. Velev ayni otelde görülmüş olsunlar, bu sadece bir aile dostluğu ve bazı mesleki yardımlardan ibaret. Ayol sen çıldırdın mı, o onunla nasıl bası çıkar?

Cahide Londraya festivale gitti. Mısırdan geldiği zaman otomobillere hayran olmuştu, bakalım Londradan hangi intibalarla dönecek.

Ben Madam Ömer kadar çok kıyafet değiştiren kadın görmedim. O kadar zevkli elbiseler seçiyor ve hepsi de o kadar yakışıyor ki, onu seyretmek bir zevk âdeta; o da askılı çantadan bir türlü vazgeçemiyor.

Postaya yetiştiriyorum, bugünlük bu kadar.

Fitne Fücur

SEVİLEN ÇOCUK

Çok çocuklu bir anneye birisi sorar :

— Hangisini daha çok seversiniz?

— Hasta olanını, iyileşinceye kadar. Uzaktakini, eve dönünceye kadar.

— *Sevgilim rahat dur, ensemden gıdıklandığımı biliyorsun !*

Bir dokun

Şehir Meclisinin ilk toplantısı

2

SESSİZ FİLM

Parlak çıngırak derhal tesirini gösterdi. Konuşanlar sustular, yeni salonun ferahlığı içinde içleri geçip şekerlemeye dalanlar da sıçrayarak gözlerini açtılar.

Reis nutkunu söylemek üzere ayağa kalktı. Kâh elindeki kâğıt tomarına göz atıyor, kâh kolunu, başını oynatarak kendine mahsus zarif jestlerle mütemadiyen dudaklarını kımıldatıyor. Fakat nutuk dinlemiyoruz, sessiz film seyrediyoruz. Reisin sesini duymağa imkân yok. Tel kafesli pervaneler homurdanıyor, tavanın öte ucundaki çifte kanatlı kara vantilâtör, bacakları sinek kâğıdına yapışmış iri bir eşek arısı telâşiyle vızıldaya vızıldaya çırpınıyor.

Sıralardan sesler yükseldi :

— Duymuyoruz... Duymuyoruz..

Doktor Kırdar kapı tarafına yöneldi, hademeye bir el işareti yaptı. Tısss... Vızıltılar kesildi, reisin sesi duyulmağa başladı.

Tatil devresinde yapılan işleri tabii kısaca, bundan sonra yapılması tasarlananları da uzun uzun anlattı ve nutkunu şu güzel dilekle ikmal etti :

" — Arkadaşlar, biliyorsunuz ki bu işleri başarabilmek için paraya ihtiyacımız var. Temenni edelim de, yeni belediye vergileri ve resimleri kanunu Büyük Millet Meclisinin bu devresinde çıkarılsın. „

Amiiiin !.. sesleri ve sağır göğe açılan eller !

BEYAZ PUSULA

Seçimler kısa sürdü. Bizzat Başkan ve iki kâtibi tarafından yapılan tasnif neticesinde listedeki namzetlerin kazandıkları ve ancak, 74 rey pusulasından bir tanesinin beyaz olduğu görüldü, fakat bu listelere rey vermekten istinkâf eden üyenin hüviyeti anlaşılamadı tabii

Diğer üyeler birbirlerine bakışıyorlar, kaş göz, baş işaretleri yapıyorlar. Hepsinin çehrelerine dikkatle baktım, fakat acaba; "O arkadaş niçin boş pusula verdi? Böyle yapmamalıydı,, diye mi üzülüyorlar, yoksa; "Neden biz de onun gibi cesaret gösteremedik?,, diye mi hayıflanıyorlar, kestiremedim doğrusu !

TOPLANTI MÜNAKAŞASI

Seçimi müteakip ruznamedeki işler de birer birer okunarak an'ane ge ceğince, Meclisin kıdemli, faal üyesi ve biricik havalecibaşısı B. Mustafa Aşkın yine biricik vazifesini hakkiyle ifa etti, onun tavsiyesi veçhile her iş ait olduğu komisyona havale edildi.

Bu muazzam gayretler başarı ile neticelendikten sonra azadan Burhan Felek söz aldı, dillere destan olan, Mısırdaki sağır sultanı bile hayran bırakan tatlı talakatiyle konuştu :

— Arkadaşlar, biliyorsunuz ki yaz bastırdı.

Sesler :

— Haberimiz var. Biz de hisseder gibi oluyoruz.

— Evet, arkadaşlar ! Fakat ben sizlerden daha fazla hisseder gibi oluyorum. Bunun için bir teklifim var. Salon çok sıcak. Vantilâtörleri işletirsek biz konuşamıyoruz, durursak ter döküyoruz. Binaenaleyh bundan sonra toplantılarımıza akşam serinliğinde başlıyalım.

İtirazlar :

— Olmaaaz... Yemeğe geç kalırız.

— Öyle ise geceleri toplanalım.

Daha şiddetli itirazlar :

— Kat'iyen... İstemem...

— Ben de istemem. Gündüz uykusuna alışık değilim, gece uykusuzluğuna hiç tahammül edemme.

— O halde hiç toplanmıyalım.

— Nasıl olur? Huzur haklarından vaz mı geçeceğiz?

Bu esnada C. H. P. İstanbul idare heyeti başkanı B. Sadi Bekter, fırdöndü koltuğunun üstünde mütemadiyen sağa sola dönüyor. Hangi tarafa iltihak edeceğini kestiremiyor galiba. Bayan üyelerin yüzlerine dikkat ettim. Gece toplantılarına onların da taraftar olmadıkları aşikâr.

Nihayet bu iş de tatlıya bağlandı, toplantılara ikindiden sonra başlanması kararlaştırıldı.

Cenabı Hak, vücudlerine sıhhat, çenelerine kuvvet ihsan eylesin. Bizim işlerimiz için toplanacaklar, konuşacaklar. Netice? Malûm : Konuşulanların hepsi evrak dosyalarına sıkıştırılıp raflara yerleştirilecek. Çünkü belediyenin kasasında metelik yok.

O halde; "Baki kalan bu kubbede bir hoş sada imiş,, de diyemiyeceğiz, zira salonun kubbesi yok ki hoş sadalar baki kalsın !

Cemal Refik

Kâr kalırmış !

Arabın tanınmış hırsızlarından (Cuha) koyun çalar, etini sadaka olarak dağıtırdı. Bir gün «Bundan mâna ne?» diye sormuşlar. Şu cevabı vermiş :

— Hırsızlık günahiyle sadaka savabı karşılaşır. Arada koyunun iç yağiyle kuyruğu kâr kalır.

KİRPİNİN dedikleri

Yine o sözler üzerine

Hasan Sakanın Parti Grupunda : "Dünyada en az suiistimal yapılan memleket bizimkidir,, ve "Mal beyannamesinin tatbikini icabettirecek tek şikâyet vaki olmamıştır,, dediği gün ona biri, bir sual sorabilirdi :

— Ankarada şimdi şu saatte toplantı halinde bulunan (Yüce Divan) fazilet mükâfatı vermek için içtima etmiş bir jüri heyeti midir? Hangi meziyetli zevatı mükâfatlandıracak?

Sanki İsviçre, Danimarka, Norveç ve saire ülkelerde de (Yüce Divan) lar kurulmuş, harıl harıl bakan, âmir, memur, komisyoncu muhakeme ediyor!

Suiistimal sanıklarını muhakeme için (Yüce Divan) toplanmasına lüzum görülen bir yerde kabine reisinin o kadar yüksekten atmağa pek hakkı olmasa gerektir. Beraat kararını olsun beklemeli, sonra mukayeselere girişmelidir.

Daha tuhafı şudur ki aynı gün, aynı saatte yani suiistimallere en az rastlanan bir memleket olduğumuz iddiasının ileri sürüldüğü celsede Parti Grupu, faziletli şahsiyetlere vatani hizmet faslından maaş bağlanması konuşmuyordu !

Neyi müzakere ediyordu?

Eski bir Bakan hakkında tahkikat açılıp açılmaması meselesini görüşüyordu. Ertesi günü de Millet Meclisi bu tahkikatın açılmasına karar verecekti !

Hasan Saka öyle bir muhit,

öyle bir
ve zaman
leri sarfe
yıp da on
de bir tak
cesi mevc
ha neler

— Dün
memleket
kilerin ç
Mu diy

van ilâm
zan ve ş
başlamış
ni sektey
hareket e
ye?

Büyük
sini yapıy

Hüküm
gibi gerçe
önlemek
celse değ
çıklama

Tek pa
rından bi
kafasında
mak kork

Umum
kiinde gö
dığı kab
karşısında
kikat açı
nin istiye

Bunun
parti zam
lunmuşla
bir müdd
yer alma

Ban

Bir yer
le ve ta
du. Mecli
giliz aktö
yeyi anla

— Dos
gün benin
lu olman
yordu. O
dedi ki :
bankaya
mak üze
geldi. P
dört bin
Bunun f
dakika b
bin lirasın

İri

Amerik
iri yarı
fazla gel

Bir de
tren bek
acele yar

— Bay
benimle
siz bana

İyi ka
ward, hi
dını taki
tikten so
de açık
işaret ed

— Bay
lecek, ba
dım. Lüt
kapansın

— Babacığım bana bir hikâye anlatır mısın?

— Peki yavrum dinle: Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde..

Bir deve varmış. Senelerce bu deve az gitmiş, uz gitmiş, dere, tepe düz gitmiş...

Nihayet bir de arkasına bakmış ki ne görsün?

Bir "Arpa,, boyu kadar yol gitmiş !..

— İyi ama babacığım deve nereye gidecekmiş?..

— Nereye gideceğini o da bilmiyormuş ki !..

KİRPİNİN dedikleri

r üzerine

Parti Gru-
en az suiisti-
eket bizimki-
yannamesinin
ecek tek şikâ-
ar„ dediği gün
sorabilirdi :

mdi şu saatte
ulunan (Yüce
kâfatı vermek
bir jüri heye-
eziyetli zevatı
k?

Danimarka,
ülkelerde de
kurulmuş, ha-
mir, memur,
keme ediyor!
iistimal sa-
rını muhake-
çin (Yüce Di-
toplanmasına
yerde kabine
yüksekten a-
olmasa gerek-
nı olsun bek-
kayeselere gi-

udur ki aynı
ani suiistimal-
nan bir mem-
ddiasının ileri
Parti Grupu,
re vatani hiz-
aş bağlanması

ediyordu?

hakkında tah-
aması mesele-
Ertesi günü
bu tahkikatın
verecekti !
le bir muhit,

uşamıyoruz,
uz. Binaena-
plantılarımı-
başlıyalım.

neğe geç ka-

i toplanalım.
lar :
nem...

Gündüz uy-
, gece uyku-
nül edemme.

lanmıyalım.
zur haklarını-
?

İstanbul ida-
Sadi Bekter,
üstünde mü-
la dönüyor.
deceğini kes-
yan üyelerin
m. Gece top-
a taraftar ol-

atlıya bağlan-
diden sonra
rıldı.

lerine sıhhat,
hsan eylesin.
oplanacaklar,
e? Malûm :
i evrak dos-
aflara, yerleş-
diyenin kasa-

an bu kubbe-
de diyemiye-
ubbesi yok ki
sın !

Cemal Refik

öyle bir hava, öyle bir zemin ve zaman içinde yukardaki sözleri sarfetmişti. Ya böyle olmayıp da ortada ne bir Divan, ne de bir tahkikat açılma müzakeresi mevcut bulunmasaydı acaba neler buyuracaktı?

— Dünyada suiistimalsiz tek memleket varsa burasıdır. Ötekilerin çekiver kuyruğunu !

Mu diyecekti? Filvaki elimizde memleketimizi suiistimaller yuvası diye gösterecek müteaddit mahkûmiyet kararları ve Yüce Divan ilâmları yoktur. Kanunen zan ve şek devrindeyiz. Fakat başlamış olan tahkikat gayretini sekteye uğratacak tarzda da hareket etmek ve konuşmak neye?

Büyük Millet Meclisi vazifesini yapıyor.

Hükümete düşen vazife de bu gibi gerçekten milli hareketleri önlemek değil, teşviktir. Gizli celse değil, açık müzakere ve açıklama istemektir.

Tek pati rejiminin fenalıklarından biri de başa geçenlerin kafasından bir gün mesul tutulmak korkusunu kaldırmasıdır.

Umumî efkârın iktidar mevkiinde görmek için sabırsızlandığı kabine, şüpheli bir vaka karşısında harekete geçip tahkikat açılmasını bizzat kendisinin istiyeceği bir kabinedir.

Bunun böyle olması de tek parti zamanında kabinede bulunmuşlardan çoğunun uzunca bir müddet yeni kabinelerde yer almamalarına bağlıdır.

KİRPİ

Bankerin Dürüstlüğü

Bir yerde bazı iş adamlarının hile ve tamalarından bahsediliyordu. Mecliste hazır olan meşhur İngiliz aktörlerinden Tree şu hikâyeyi anlatır :

— Dostlarımdan bir banker, bir gün benim önümde oğluna namuslu olmanın lüzumundan bahsediyordu. Onu ikna edebilmek için dedi ki : « Bak oğlum, dün sabah bankaya mühim bir para yatırmak üzere müşterilerimden biri geldi. Parayı sayarken yanıldı, dört bin lira fazla vermiş oldu. Bunun farkına varır varmaz bir dakika bile tereddüt etmeden iki bin lirasını şerikime gönderdim ! »

İri Yarılığın Faydası

Amerika Cumhur Reisi Howard iri yarı bir adamdı, yüz kilodan fazla gelirdi.

Bir defa Nevyork istasyonunda tren beklerken kadının biri acele acele yanına gelir ve :

— Bayım, Allah aşkına, çabuk benimle beraber geliniz. Yalnız siz bana yardım edebilirsiniz.. der.

İyi kalbli ve âlicenab olan Howard, hiçbir izahat istemeden kadını takib eder. Birkaç adım gittikten sonra kadın, kaldırım üstünde açık duran kocaman bir valizi işaret ederek :

— Bayım, trenim nerede ise gelecek, bavulu bir türlü kapatamadım. Lûtfen üzerine oturunuz da kapansın ! der.

Kullandıklarımızı bilelim, kadınlara mahsus eşya

İğne

İlk insanlar dikenlerden, balık kılçıklarından, kemikten ve çakmak taşından iğne yapmasını akıl etmişlerdi. Şimdiki cilâlı çelikten bildiğimiz iğne 1370 de icad olundu ve bir İngiliz ancak 1825 de Fransada bir iğne makinesi kurup işletmeğe başladı.

Kurdelâ

Kordelâ beş yüz senedenberi kullanılan bir süs eşyasıdır ; İtalyanın yalnız Paduva şehrinde yapılırken Fransaya girmiş ve orada gelişmiştir. Dantel –ki ninelerimiz buna «tentene» ve sonraları «dantelâ» derlerdi– süslerin en eskisidir. Milâttan iki bin sene önce bile kullanıldığı Menfis kazılarından meydana çıkmıştır. Fakat Avrupaya, hanımlarımızın «kopanaki» dedikleri örgü şeklinde girişi beş asırlıktır. Makine ile yapılmasına ise XVII. asırda başlanmıştır.

Güzellik maskesi

Amerikan filmlerinde ve güzellik enstitülerinde gördüğümüz ve güzellik maskesi dediğimiz şey ise, aksine eski zaman tuvalet levazımından biriydi ; Milâttan önce Romalı kadınlar tarafından kullanılırdı. Diş fırçasını 1770 de bir İngiliz doktoru bulmuş ve Fransaya sokmuştur. Müslümanların misvakı, bu doktora belki örnek oldu. Vücudü fazla kıllardan temizleme âdetini eski İranlılar, Hüsrev ordulariyle Yunanistana götürmüşlerdir. Oradan Romaya atlamıştır.

— *Mecliste serseri çocuk meselesi konuşuldukça adedimiz artıyor, neden acaba?.*

— *Tabii, memlekette serseri çoğaldıkça «efendi»lerin kıymeti artar!*

TEPKİLİ UÇAK

Bay (T) bir palas apartımanının bodrum katında oturmaktadır. Öğle üzeri henüz yataktan kalkmıştır. Saati yoktur, fakat radyosu, bir ufak büfesi ve büfenin içinde likörü vardır. İçeride günün 24 saatinde elektrik yanar. Çünkü ; odanın ışık alacak bir tek penceresi yoktur. Burası tam bir bodurum palastır. Birden oda kapısı vurulur, (T) gider açra. Gelen üst kattaki komşusudur.

Komşusu heyecanla :

— Yahu dışarı çık, medeniyeti gör !..

— Ne var, hangi medeniyeti?.

— Hangi medeniyeti olacak, tepkili uçak uçuyor, sürati görsen şaşarsın, kuş misali değil de, kurşun misali.

(T) "Adam sen de..." der gibi, esef ve teessüf dolu bir baş hareketi yapar ve gider radyoyu açar.

Radyoda şarkı : Öyle karanlık ki ruhum
Olmuyor sabah, olmuyor sabah !

Markos — Aman ! Daha fazla pompalama, patlayacağım !

AKLIMDA KALANLAR

Bir münasebetsizlik

Beyrutta idik. Kon de Sersey sefir payesini haizdi. Beyrutta konsül jenerallik vazifesini görüyordu. Haremi ve hemşiresi de, yâni baldızı, Fransız asilzadelerinden idiler. Bir de hususiyetleri vardı. Konuşurlarken kat'iyyen (liyezon) yapmazlardı. Vu-z-ale demezler, vu - ale derlerdi ve çok da mustalah konuşmağı severlerdi.

Bir gün cülûsu hümayun münasebetiyle bizim evde verilen bir baloda iki hemşire bembeyaz birer gecelik süvare elbisesi giymişler ve çok da dekolte olarak görünmüşlerdi. Davetlilerimiz meyanında bulunan Sıhhiye Müfettişi Dr. İ. H. Bey; başını gözünü değil, beynini, kafasını yararcasına fransızca konuştuğu için; bililtizam Fransızlarla konuşmağı tercih ettiği için iki kız kardeşin yanlarına sokulmuş, konuşuyordu. İz'aç edercesine konuşuyor olduğu da halden anlaşılıyordu.

Ben dans etmekte bulunduğum için doktorumuza bir şey söylemedim ise de işaretler ediyor, kadınları rahat bırakmasını istiyordum. Dinler mi hiç? Onun aradığı fransızca ve Fransız kadını değil miydi? Elbette sırnaşacaktı.

Danstan sonra yanlarına sokuldum. Maksadım lâkırdıyı karıştırmak, Sıhhiye Müfettişini çekip almaktı. Bu sırada bir saniye geçmedi. İki hemşireden biri yüksek sesle ve kıpkırmızı bir çehre ile... « Asla ! Bu da ne demek? Sözünüze dikkat edin ! » diye dursun, doktor hâlâ ısrar ediyordu.

Meğerkim kadına – en muazzam bir komplimanı yapacağım diye – « O, Madame, vous êtes la lune » yâni «Ah hanımefendi siz bir aysınız ! » dememiş mi?!. Kadın bihakkin kızmıştı ; çünkü bu cümle, fransızcayı iyi bilenlerin kullanmadığı bir cümledir ve murad ettiği mâna da – affedersiniz – arka taraftan belden aşağı gelen kısım demektir. Hâlâ unutamam, madam pancar gibi kıpkırmızı olmuş, gözlerine kan gelmişti.

Semih Mümtaz S.

(İktibas hakkı mahfuzdur)

Bornus ile Maskenin altındaki

Nikâh Dairelerinde

Ömer Beyin kısmeti

Gelin ile damad önde kolkola, kadınlı erkekli davetliler arkada omuz omuza nikâh dairesinin bekleme salonuna girdiler. Kalabalıktan belli ki, evlenenler yüksek hatırlı bahtiyarlardan.

Çiftleri dikkatle gözden geçirdim. Gelin zayıf, uzunca boylu,

gösterişli, kara kaşlı, kara gözlü sevimli, cana yakın, on sekiz yaşlarında bir esmer güzeli. İyi giyinmiş ve yakıştırmış. Hareketlerinde ağırbaşlılık; konuşmasında, gülümseyişinde zerafet var. Bir hali nazarı dikkatimi celbetti. Salonu dolduran davetlilerden bazılariyle konuşurken daha samimî, daha serbest görünüyor. Fakat bir kısım davetlilerle gözgöze gelince vaziyeti değişiyor: bir utangaçlık, çekingenlik ârız oluyor, yanakları kızarıyor, kendisine dikilen gözlerden kurtulmak için bahane arayor, zoraki bir tebessümle bakışlarını başka tarafa kaydırıyor.

Damad otuzunu geçkin, seyrek saçlı, değirmi yüzlü, iri gözlü, mor burunlu, tombalak gövdeli bir adam. Siyah elbisesi usta bir terzi elinden çıkmış, fakat sırtında iğreti gibi duruyor. Pek neşeli görünüyor. Kalın dudakları açıldıkça arasından dişleri küflü, ilerili gerili, iri dişler sırıtıyor. Mütearzim, mütehakkim edâlar; etrafındakileri karınca gibi gören bakışlar; «Ne duruyorsunuz? Hepiniz önümde diz çöküp tazimlerinizi arzetsenize!» der gibi tavırlar.

Davetli kalabalığı salonda bir müddet kaynaştıktan sonra duruldu ve iki grupa ayrıldı. Birinci grup, neşe kaynağı halinde. Mütemadiyen konuşuyorlar, gülüşüyorlar. Giyimleri, kumaşları şık; tuvaletleri, ihtişamları yerinde. Damada bakarken yaşlıların yüzlerinde takdirkâr ifadeler beliriyor, genç kızların gözlerinde garib mânalar okunuyor. Hani: "biz ne güne duruyorduk?" diyen baygın bakışlar.

İkinci grup pek sakin. Az ve yavaş konuşuyorlar, seyrek gülüyorlar. Gülüşleri de tebessümden ibaret. Giyinişleri orta halli, tuvaletleri basit. Hepsinin hallerinde, tavırlarında âdeta bir sıkıntı çekingenliği var. Gelin Hanım işte

bunlarla konuşurken samimileşiyor, neş'eleniyor, birinci gruptakilerle gözgöze gelince kızarıyor, pısırıklaşıyor. Hoş, onların da ona pek baktıkları yok ya. Hepsinin gözleri, değirmi çehreli, tombalak gövdeli damad beyde.

Sağımda birinci gruptan bir genç kız ile yaşlı kadının konuşmalarına kulak kabarttım. Genç kız göz ucuyla damadı işaret ediyor:

— Anneciğim! Bu elbise Ömer âbiyi çok açtı değil mi?

Annesi yeni görüyormuş gibi damadı tepeden aşağı süzüyor:

— Elbette açar, kızım. Ona her şey yaraşır.

Daha yavaş sesle ilâve ediyor:

— Yalnız şu yanındaki hiç yakışmıyor Ömer Beye. Nereden de buldu o baldıran otunu? Gelin demek için kırk şahid lâzım. O güzelim otomobilin içinde Ömer Beyin yanında oturmağa lâyık mı şu sünepe?

— Belki de büyü yapmıştır Ömer Beye.

— Ne yaparsa yapsın, bu işin sonu yoktur. Benim bildiğim Ömer Bey üç aydan fazla oturmaz onunla.

— Ayrılacak mı diyorsun yâni?

— Elbette ayrılacak ayol. Ömer Bey şu arsa baldıranı ile ömrünü geçirir mi? Ondan ayrılacak, dönüp dolaşıp sonunda yine bizim kapıyı çalacak.

— Ne münasebet?

— Ne münasebeti var mı, a kızım? Şu kalabalığın içinde Ömer Beye senden daha lâyık bir kız göstersene bana. Çok şükür, senin baban da onun babası kadar zengin. Bu lâfıma mim koy. Günün birinde Ömer Bey seni isteyecek. Ve lâkin o zaman ben naza çekeceğim.

— Amaaaan, anne!

— Ne zannettin ya? İster istemez hemen verecek miyim seni?. Mim koy diyorum bu lâfıma. Göreceksin, üç aya varmadan Ömer Bey bizim kapıya dayanacak.

Boğazıma gıcık geldi, öksürüğümü zaptedemedim. Genç bayan döndü, yanı başında beni görünce şaşaladı, kızardı, çapraşık adımlarla uzaklaştı. Giderken gözlerini damad beyden ayıramıyor. Dikkat ettim.. Bakışlarının ifadesi; «üç ayı geçirme sakın, emi?!» diyor.

Nikâh salonuna geçildi, yerlerine oturdular. Memur sordu:

— Bayan! Bay Ömeri kocalığa kabul ediyor musun?.

Gelin hanım yavaş sesle:

— Evet, dedi. Kabul ediyorum.

Damad bey de gür sesle cevabını verip defter imzalandıktan sonra kalktılar, kordelâ bağlı mini mini, zarif kutular içinde şekerler dağıtıldı.

Yine gelin hanımla damad bey önde kol kola, davetliler arkada omuz omuza daireden çıkarlarken biraz evvelki genç bayanın annesi geride kalmıştı. Gözgöze geldik. Âşinalık gösterdi. Yaklaştım.

— Damad bey gelin hanıma pek tutkun galiba.

Dudak büktü:

— Kulak verme. İçeride bizim kıza da söyledim ya, üç ay bile oturmaz onunla.

— Seviyorsa niçin oturmasın?

— Aldırma öyle sevgilere. Ihlamurdan odun olmaz, beslemeden kadın olmaz. Bu kız, Ömer Beyin bir arkadaşının fabrikasında çalışıyormuş, orada gömüş de güya sevmiş. Sözüm ona, kızın babası vaktiyle gün görmüş adammış. Kaç para eder? Kız bugün fabrika işçisi değil mi? Ömer Beyin kısmeti kendisini bekliyor.

Biz konuşurken kızı geldi, beraberce uzaklaştılar.

Ce. Re.

Koca — ... yalnız bir diş macunu alacağım demiştin!

Maurice Chevalier

Sinema yıldızları serisi No: 15

Hızlı gelişme

Ok atan	Kemankeş
En ucuz şey	Yüzbeş
Her gün bir zam	Yüzde beş
Etin)	
Şekerin)	
Ekmeğin)	KEŞMEKEŞ
ve âciz bedenin)	
hali)	

Sarhoş hali

— Geciktim galiba... Karıma bir telefon edeyim!

"Kırk„ üzerine

Kırkçeşme, Kırkkilise, Kırkhamam, Kırkharami, Kırkpınar, Kırkpınar ağası, Kırk yatsı, Kırk kişiyiz, birbirimizi biliriz, Kırk katır mı kırk satır mı? Kırk yıllık Kâni, olur mu Yâni? Kırk gün günahkâr bir gün tövbekâr, Kırk anbar, Kırkayak, Kırk dereden su getirme, Kırk dalda bezi var, Kırk gün kırk gece düğün, Kırk düğüm, Kırk kere söyledim, Kırk yılda bir, Kırk yıl düşünsem bulamam! Kırkağaç, Kırk yıl kıran olmuş, eceli gelen ölmüş, Sarımsağı gelin etmişler, kırk gün kokusu çıkmamış, Kırk adım en kırk adım boy (dönüm), Kırklareli, Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var, Kırklara mı karıştın? Kırkından sonra saz çalmak, Kırkından sonra azanı teneşir paklar, Kırk mevlûdü Kırkına merdiven dayamış, Kırkikindi yağmuru, Kırk yıllık sirke.

P.

FUHŞ-I ATİK'den

Eski Aşklar

Birini daha gösterirlerdi: Paşalığına bir rütbe kalmış imiş: Bilmem kimin evinde bir kadın ile münasebet peyda etmiş.. Kadın fettan, hilekâr, soyucu, hercai imiş.

Baş teselli; gönül bu ya !.. hazetmiş. bir daha görüşmüş, sevmiş.

Bir daha, bu defa yanmış, yakılmış... Gözlerini sevda bürümüş. Artık fitili almış, yanıyor... Kıskanıyor, onu ellerle hemdem bilmeğe dayanamıyor... Çakıyor.. Çakıyor !... Bir gece diyor ki :

— Bana varmaz mısın?

Kadın bu perestar bişuurun o-lanca mantığına vakıf olduğu için:

— Varırım !

Diyecek olsa derhal imamı, mahalleliyi çağırtıp nikâh kıydıracağına ihtimal verdiğinden :

— Affedersiniz Beyim. Ben askere varmam ! Cevabını veriyor.

Öyle mi?.. Peki... Aradan birkaç gün geçiyor... Yine buluşuyorlar. Bey bu defa husul-i-maksattan emin.. Diyor ki :

— İşte güzelim emrini yerine getirdim. Askerlikten istifa ettim. Artık bir diyeceğin var mı?

Kadın irkiliyor. Yekdiğerine rakip, iki üç miras yedinin tama'-ı-serveti ile depdebe ve darat içinde yaşadığı halde birden bire esasen hazetmediği, haftada kendisiyle bir gece buluşuyor ise de bu da ancak ötekilere hız vermek için gıyaben vasıta edindiği birinin hiba-le-i-izdivacına girmek işine gelmiyor. Meseleyi savsaklamak maksadiyle :

— Aman, Beyim, ne yaptınız?.. Nasıl olur?. Ben size istifa edin dedim mi!.. Biliyorum, beni seviyorsunuz.. Teşekkür ederim.. Minnettarım. Fakat kadınca bir söz vardır.. Dağ dağ üstüne olur, ev ev üstüne olmaz !..

Diyerek zevcesinin üstüne ortak olamıyacağını ima ediyor.

Doğru !.. Kendi nasıl kıskanç ise bittabi o yar-ı-can da ayni hisle müteessirdir !.. Kıskanmasını bilmiyen sevda nedir bilmez !.. Kadın, bu sözleri söylüyor ama mecranın aldığı, alacağı şekil vehameti de düşünüyor. O geceden sonra bizim müstafinin davetlerine icabet etmiyor. Haber getirene bahşiş, ben bu işi yaparım diyene bahşiş, evde niza, kavga, dargınlık... Bir ay sonra iftirak... Aile darmadağın.. Olan biten işler duyuluyor, sebebi istifa anlaşılıyor.. Kaç vakitten beridir ardı eksilmiyen huysuzlukların esası tavazzuh ediyor... (Mahmud) paşadaki dükkânların, Asmaaltındaki mağazanın, (Galata) daki altlı üstlü hanenin, (Şirketi Hayriye) hisse senetlerinin, (Bayram) paşadaki bağın hattâ gelin olduğu zaman büyük pederin verdiği (Boroş) un kimin uğuruna satıldığı meydana çıkıyor.. Büyük bir inkisar, derin bir infial Talak vukua geliyor..

Tamam... Düştü külâh, göründü kel !..

Avâre, derbeder, bir gece bir taraftan içiyor, bir taraftan kalemi eline alıyor, vukuu hali yazıyor, ertesi sabah gönderiyor. O kadından kısa, fakat kat'i bir cevap alıyor :

(Size şimdi bütün bütün varamam, Mesleğini, ailesini terkeden elbette beni de bir gün terkeder; ben ise sebat ve vefa taraftarıyım. Bundan böyle halinize acımaktan başka elimden birşey gelmez. Bir daha görüşmek ihtimalimiz de yoktur. Elveda.

Cariyeniz

....

Bıçak gibi söz !.. Adamcağız Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan oluyor!.. Artık sürt Allah kerimdir... Bereket versin ki cevabın metaneti onda bir intibah hasıl etmiş. Evvelâ cümle günahlarına istiğfar etmiş, saniyen tabiatiyle tütünü, rakıyı bırakmış, salisen top bir sakal. Elde halis kuka bir tesbih, başta halvetî bir destar, boyunda bir lâhur şal, sırtında elma kürk, bir cübbe, ayakta kaloş kundura, baş önde, okuya okuya geçer dururdu !

Kendisiyle görüşenlerden biri naklederdi :

— Birgün sordum.. Beyefendi şimdi nasılsınız?

Dedi ki :

— Şimdi mi?.. Elhamdülillâh !.. Hâzâ min fadlı rabbi !.. Ne ev gailesi var, ne dost dağdağası... Yalnız tekkede post kavgası var... Onun da bir ucundan Derviş Mehmet, bir ucundan ben çekip duruyoruz !.. Fakat cenabı hak o mel'unun da yaptıklarını yanına bırakmıyacaktır !.. Bu bana âyan oldu..

Ahmed Rasim

Zifaf odasında

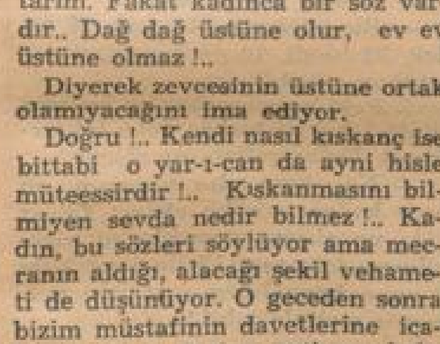

Yeni gelin — Zaten senin acayib bir adam olduğunu söylemişlerdi !.

BULDUKLARIM

Yaya kalan !

Her zaman lüzumundan bahsederim: Lâkırdı arasında kullanmasını âdet haline getirdiğimiz, dil pelesengi bir çok sözlerimiz vardır ki lisanımızın en orijinal ve pek zengin bir tarafı sayılabileceğinden bunların dayandıkları hoş fıkraları kaybolmaktan kurtarmak lüzumludur. Meselâ : "Cemaziyel evvelini bilirim", "şimdi yayan kaldın tatar ağası" gibi.. Bir müddet daha geçerse tut kelin perçeminden ! Kime soracak, hangi kitapta bulacaksın? Nitekim şimdiden güçlük çekmeğe başladık.

★

Yukarıda sözü geçen "yaya kaldın tatar ağası„ cümlesinin işaret ettiği fıkrayı, bu gibi işlerden anlıyan, meclis görmüş, sohbet ehli, yaşlı başlı adamlardan sorup soruşturmakta idim; çoğu: "Biliyordum amma, diyorlardı, hay kör şeytan hay, aklıma bir türlü gelmiyor!„ Nihayet, dilimizin zevkine ermiş, eskinin güzel taraflarını sezmiş orta yaşlı bir dostum, epeyce düşündükten sonra - vebali boynuna - buldu, anlattı: "Bir tatar ağası, uzak bir yere gayet acele ferman götürürken yolda atını çatlatmış; ilk köye koşmuş ve bu yoksul köyün ağasına : "Atını getir, demiş, eyerini de sırtına vurmağa unutma!„ Köylü angaryayı atlatmak isteyip: "Atım yok!„ deyince tatar öfkelenmiş: "Çıkar atı„ diye haykırmış, çıkarmazsan at yerine senin dinine biner, imanını sürerim!„

Köylü dinsiz imansız, yaman ve yılmaz herifin biri imiş, gülmüş ve demiş ki : "İşte şimdi yaya kaldın. tatar ağası !..

Rehaka

İstanbul sokaklarında kovalamacalar...

İkbâl ve idbar

Bir Fransız nazırı istifasından bir saat sonra yerinde kalan başka bir nazıra şu cümlelerle başlıyan bir mektup yazmıştır :

" Azizim, efendim. Eğer beni henüz hatırlıyorsanız.... „

İş adamı aşkı

— Servetim sizindir... Şey, yâni %5 i !

AĞABABA ANLATIYOR

Şu Fâni Dünya

Sultan Hamid devri müşirlerinden Şakir Paşa umumi müfettiş olarak Anadoluya gönderilmişti. O sıralarda Kastamonu taraflarında köylüler birbirlerine girmişler, toprak kavgası ediyorlardı. Paşa, kalabalık bir maiyetle bu havaliye gelmişti.

Bir öğle üzeri idi. Herkes sıcaktan bunalmış, çadırına çekilmişti. Paşa da, âdeta boşalmış hissini veren köylüler arasından geçiyordu. Bir aralık kulağına, acaip bir ses geldi, baktı bir köylü.. Garip garip hareketler yapıyor, tepiniyor, bağırıp çağırıyordu. Paşa yanındakilere :

— Galiba sıcak adamcağızın başına vurmuş. Şunun yardımına koşalım !

Paşa maiyetiyle birlikte köylüye yaklaştı, sordu :

— Oğlum merak ettik, hasta mısın? Derdin ne? Neden tepiniyor, bağırıyor, çağırıyorsun?

Köylü kıs kıs güldü :

— Yoh efendim, dedi. Hasta de-elüm kenevir almıştım, şu fani dünyada bir kaç kuruş kazanayım diye. Üstünde tepinerek tohum ile sazını ayırdediyorum.

— Peki bu sıcakta bir de arkana koca bir fıçı bağlamışsın. O ne o-luyor?

— Paşa efendimiz, o fıçı yayıktır, hazır tepinirken onu da yoğurtla doldurdum, şu fani dünyada biraz yağ edelüm dedük !

— Aferin, ya! bu başındaki tonguldak? (Kastamonu lisanında büyük prinç çıngırak)

— Efendimiz, hazır tarlada çalışırken komşum Memiş dedi ki: "Veli hazır tarladasın, bizim tarlaya kuşları kondurma, sana akşama bir paket tütün veririm.„ Eh şu fani dünyada tütünü de edinelüm dedük, ondan ötürü başıma taktım !

— Peki, bir de şarkı mı nedir bağırıp çağırıyordun, o ne demek?

— Efendim, Osman dayı okumak bilmez, bana dedü kü : "Veli bizim ölmüşlerin ruhuna bir yasin oku, sana bir kuruş vereyim!„ baktım, fena teklif değil. Şu fani dünyada bir kuruş, bir kuruştur dedük, Yasini şerif okuyordum !

— Pekâlâ! elindeki bu yumak ve yünler nedir?

— Paşa efendimiz, önümüz kış. Ellerimde boş durmasın dedim, şu fani dünyada çorap için yün büküyorum !

— Çoluk çocuk var mı, ne yaparlar?

— Efendim şu fani dünyada boş durulur mu? Onlar da benim gibi işler. Karılarım tarlalarda, oğullarım çobanlıkta, kızlârım dokuma başında, ha bire çalışıyorlar.

Paşa, nihayet dayanamadı, bir kahkaha arasında bağırdı :

— Kerata! Ya dünya baki olaydı, ne yapacaktın?

T. P.

— Ticarethanemiz, satacağı kasalarını hırsızlara karşı mukavetini hakiki mütehassıslara muayene ettirir.

İdeal Bir Diş Macunu
ULTRAMİN
Dişleri Çürümekten Korur

AYDEDE

Koleksiyonları için orta sayfaların da rahat okunmasını temin edecek bir cild idarehanemizce hazırlanmaktadır.

AYDEDE

CUMARTESİ, ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

AYDEDE

Sütunlarında yer bulan

İlânlar

En aşağı 3 gün okunur ve ellerde döner dolaşır.

Hemen paket yapılmaz.

Kiraz mevsimindeyiz,

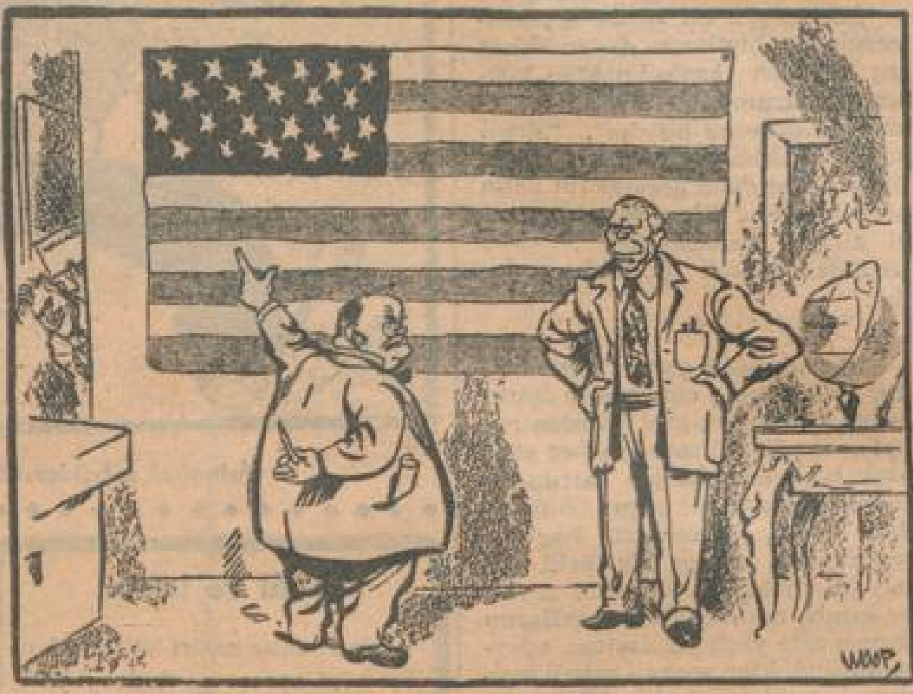

Molotof (Marshall'a) — Ciddî surette müzakereye girişmeden önce Amerikan bayrağındaki yıldızları Kızıla boyamalısın!

Sarhoş fıkraları

Bulut gibi sarhoşun biri vaktiyle Balıkpazarından meyhane çıkışı bir sürücü beygiri görür, evine bununla gitmek ister. Sürücüye sorar:

— Beyazıda ne vereceğiz?

—Bir çeyrek...

Pazarlığı kabul eder. Fakat bir ayağını özengiye koyar koymaz, eğere oturmağa vakit bulamadan öbür taraftan yere iner ve sorar:

— Geldik mi?

— Geldik paşam!

Çeyreği sürücünün eline toka eder ve yürüyüp gider!

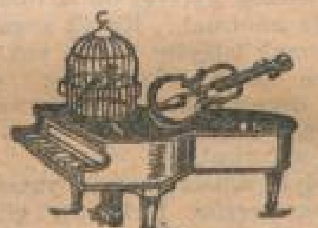

İbah, Blütner, Gorsunkalman, Nagel, Klingman marka piyanolar hakiki "Demelyo" mandolinleriyle viyolonsel ve kemanlarını Osmanbeyde Benzin deposu karşısında 243-5. Fahrettin (Suna) piyano ve kanarya sergisinde bulabilirsiniz. Telefon: 82417

Sulh düellosu ve şahidleri

«Daily Herald» dan

İnsanın yuları

Şeytanın biri, elinde bir sürü yular, yolda giderken karşısına bir adam çıkmış, şeytana sormuş:

— Bu yularları ne yapacaksın?

— Bunlar insanlar içindir, boyunlarına takar, istediğim tarafa yürütürüm.

— Hani öyle ise benimki?

— Senin gibileri için yulara ne hacet... Ne tarafa istesem parmağımla yürütürüm!

Mebus çıkarken yaptığı vâdlerle verdiği sözleri unutup kolayca suyun akıntısına gidiveren ve bir parmak işaretiyle istenilen tarafa sürüklenen bazı milletvekilleri galiba işte şeytanın yulara bile hacet görmediği yumuşak başlı mahlûkattan olmalı!

Münazebetsiz Mehmet Efendi

Kolu kırılmıştı, hastanede kendisine bakan hemşireye sordu:

— Acaba kolum iyileşince gayet iyi keman çalabilir miyim?

— Pek tabiî.

— Ya! Buna hayret ettim, zira hayatımda eline keman almış adam değilim.

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21	»

Aday listesi

Bir Parti Kongresi de, benzerleri gibi bir sinema salonunda yapıldı. Uzun, kısa konuşmalardan sonra, gizli oyla idare heyeti seçimine geçildi; kongre başkanı delegelere hitaben:

" — İdâre Heyeti aday listesi, duvarlara asılmıştır. Oylarınızı bunlar arasında seçeceğiniz isimlere veriniz!., dedi.

Oy pusulaları toplandı; tasnife başlandı. Tasnif heyeti bir pusulada şu isimleri okumuştur: (Carmen Miranda, Rin Tintin, Boris Karlof, Roy Rogers, Erol Flayn, Charles Boyer vesaire..)

Filhakika, divarda asılı afişlerde de bu isimler vardı. Oyunu, zamanın ve zeminin siyâsetine uygun şekilde kullanan üye, kongre başkanının tavsiyesine harfiyen riayet etmiş oluyordu.

Sahnede görünenler, daima meşhur artistler değil midir?..

Akyokuş (Konya)

Yumurta yemek hüneri

Seyyar bir cambazhane müdürüne adamın biri gelip kumpanyasında çalışmak istediğini söyler. O da ne gibi marifetler gösterebileceğini kendisinden sorar.

— Benim yaptığımı kimse yapamaz; pek çok yumurta yiyebilirim.

— Meselâ kaç tane?.

— Bir oturuşta 48 tavuk, 36 ördek, 24 hindi, 12 de devekuşu yumurtası yiyebilirim.

— Peki amma pazar ve bayram günleri bu işi birkaç kere tekrarlamak lâzım gelirse ne olacak?

— Kaç kere olsa yaparım, on beşe kadar tecrübe ettim. Yalnız öğle ve akşam yemeklerini yiyebilmem için saat 12 ile 1 ve 7 ile 8 arası bana birer saat izin vermeniz şartiyle tabii!

Sahibi: F. KARAY

Yazı işlerini fiilen idare eden: Z. Çalıkoğlu

İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul

Dizildiği Yer: Murat KERMAN Mürettiphanesi

Basıldığı Yer: TAN Matbaası